

LUYỆN TỪ VÀ CÂU

VỊ NGỮ TRONG CÂU KỂ *AI LÀ GÌ ?*

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. HS nắm được VN trong câu kể kiểu *Ai là gì ?*, các từ ngữ làm VN trong kiểu câu này.

2. Xác định được VN của câu kể *Ai là gì ?* trong đoạn văn, đoạn thơ ; đặt được câu kể *Ai là gì ?* từ những VN đã cho.

II – ĐỒ DÙNG DẠY HỌC

- Ba tờ phiếu viết 4 câu văn ở phần Nhận xét – viết riêng rẽ từng câu.
- Bảng lớp viết các VN ở cột B – (BT2, phần Luyện tập) ; 4 mảnh bìa màu (in hình và viết tên các con vật ở cột A).

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

GV kiểm tra 2 HS làm lại BT.III.2 (tiết LTVC trước) – dùng câu kể *Ai là gì ?* giới thiệu các bạn trong lớp em (hoặc giới thiệu từng người trong ảnh chụp gia đình em).

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

Trong tiết LTVC trước, các em đã học về câu kể *Ai là gì ?*. Bài học hôm nay giúp các em tìm hiểu bộ phận VN của kiểu câu này.

2. Phân Nhận xét

- Một HS đọc yêu cầu của BT trong SGK.
  - GV : Để tìm VN trong câu, phải xem bộ phận nào trả lời câu hỏi *là gì ?*.
  - HS đọc thầm lại các câu văn, trao đổi với bạn, lần lượt thực hiện từng yêu cầu trong SGK.
    - *Đoạn văn này có mấy câu ?* (4 câu)
    - *Câu nào có dạng Ai là gì ?*
- (Em là cháu bác Tự.)

Lưu ý : Câu *Em là con nhà ai mà đến giúp chị chạy muối thế này ?* là câu hỏi, không phải câu kể.

– Xác định vị ngữ trong câu vừa tìm được :

+ Trong câu này, bộ phận nào trả lời câu hỏi **là gì ?** (*là cháu bác Tư*).

+ Bộ phận đó gọi là gì ? (vị ngữ)

– *Những từ ngữ nào có thể làm vị ngữ trong câu Ai là gì ?* (do danh từ hoặc cụm danh từ tạo thành).

3. Phân Ghi nhớ

– Ba, bốn HS đọc nội dung cần ghi nhớ trong SGK.

– Một HS nêu ví dụ minh họa cho nội dung ghi nhớ.

4. Phân Luyện tập

Bài tập 1

– HS đọc yêu cầu của bài tập.

– GV nhắc HS thực hiện tuần tự các bước : tìm các câu kể *Ai là gì ?* trong các câu thơ. Sau đó mới xác định VN của các câu vừa tìm được.

– HS phát biểu ý kiến. Cả lớp và GV nhận xét, chốt lại lời giải đúng.

Câu kể <i>Ai là gì ?</i>	VN
<i>Người //</i>	<i>là Cha, là Bác, là Anh</i>
<i>Quê hương //</i>	<i>là chùm khế ngọt</i>
<i>Quê hương //</i>	<i>là đường đi học</i>

Lưu ý :

– Cũng giống như một số câu thơ trong bài *Lịch* (tr. 58 - SGK), ở đây, các câu thơ *Người là Cha, là Bác, là Anh ; Quê hương là chùm khế ngọt,...* cũng coi là câu dù nhà thơ không chấm câu.

- Từ "là" là từ nối CN với VN, nằm ở bộ phận VN.

Bài tập 2

– Một HS đọc yêu cầu của BT2 (đọc hết các từ ở cột A mới đến các từ ngữ ở cột B).

– GV : Để làm đúng bài tập, các em cần thử ghép lần lượt từng từ ngữ ở cột A với các từ ngữ ở cột B sao cho tạo ra được những câu kể *Ai là gì ?* thích hợp về nội dung.

– HS phát biểu ý kiến. GV chốt lại lời giải đúng bằng cách mời 1 HS lên bảng gắn những mảnh bìa màu (in hình và viết tên các con vật ở cột A) với từ ngữ ở cột B, tạo thành câu hoàn chỉnh. Hai HS đọc lại kết quả làm bài :

<i>Chim công</i>	<i>là nghệ sĩ múa tài ba.</i>
<i>Đại bàng</i>	<i>là dũng sĩ của rừng xanh.</i>
<i>Sư tử</i>	<i>là chúa sơn lâm.</i>
<i>Gà trống</i>	<i>là sứ giả của bình minh.</i>

Bài tập 3

– HS đọc yêu cầu của bài tập. GV gợi ý : Các từ ngữ cho sẵn là bộ phận VN của câu kể *Ai là gì ?*. Các em hãy tìm các từ ngữ thích hợp đóng vai trò làm CN trong câu. Cần đặt câu hỏi : *Cái gì ? Ai ?* ở trước để tìm CN của câu.

– HS tiếp nối nhau đặt câu cho VN là *một thành phố lớn*. GV nhận xét. Tương tự như thế với các VN còn lại. (Riêng VN là *quê hương của những làn điệu dân ca quan họ* chỉ có 1 phương án trả lời). VD :

a) <i>Hải Phòng / Cần Thơ,...</i>	<i>là một thành phố lớn.</i>
b) <i>Bắc Ninh</i>	<i>là quê hương của những làn điệu dân ca quan họ.</i>
c) <i>Xuân Diệu / Trần Đăng Khoa,...</i>	<i>là nhà thơ.</i>
d) <i>Nguyễn Du</i>	<i>là nhà thơ lớn của Việt Nam.</i>

5. Củng cố, dặn dò

GV nhận xét về tiết học. Yêu cầu HS học thuộc nội dung cần ghi nhớ trong bài.